

Corona Actualiteiten Rapportage #6 | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	Bewindspersonen en Bestuursraadleden VWS, adviseurs BPZ CTC VWS (Coördinatie Team Covid19), crisiscoördinatoren, crisisbeleidsadviseurs CZ IZ (incl. PV Geneve en PV Brussel) LZ ZICN DCO PG GMT Rijksheren IGJ DCC IenW Crisiscoördinator Buitenlandse Zaken NCC DCC BZK DCC LNV Attaché VWS Washington, India en Beijing LOCC AZ RIVM
Datum	20 oktober 2020, tot 16:58 uur
Nummer	6
Planning	Dinsdag
Classificatie	Dep. Vertrouwelijk

2. INFORMATIEBEELD	
Kernverhaal	In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren.
Feiten	
Update 20/10	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal nieuwe positief geteste personen is op 20 oktober: 8182 • Afgelopen week steeg het aantal meldingen van COVID-19, het aantal patiënten in de ziekenhuizen en het aantal IC (intensive care)-opnames verder. De snelheid waarmee het aantal nieuwe meldingen stijgt lijkt iets af te nemen. • In de afgelopen week zijn 55.587 nieuwe meldingen van COVID-19 ontvangen, een stijging van bijna 12.000 (27%) ten opzichte van de week daarvoor. • In alle leeftijdsgroepen was een stijging te zien van het aantal positief geteste personen. • De 5 veiligheidsregio's met de meeste besmettingen per 100.000 inwoners, zijn: Amsterdam-Amstelland, Brabant-Noord, Rotterdam-Rijnmond, Zaanstreek-Waterland, Haaglanden. • Landelijk zitten we ruim boven de signaalwaarde voor inschalingsniveau 'ernstig' (150) over de afgelopen week. We zitten op gemiddeld 319,4 positief geteste mensen per 100.000 inwoners. • In alle regio's wordt risicogericht BCO uitgevoerd. • De stijging zal hopelijk deze week afvlakken vanwege de genomen extra maatregelen. • Het aantal nieuwe COVID19 patiënten op de verpleegafdeling was op 20 oktober; 161,7 (gemiddeld over 3 dagen).

- Het aantal **IC-opnames** op 20 oktober gemiddeld over de afgelopen 3 dagen: **39**
- Het aantal **besmette verpleeghuis locaties**: **415**.
- Het **Reproductie** getal: **1.22** (dit wordt wekelijks op dinsdag geactualiseerd door RIVM) Het blijft dus beduidend boven de waarde van 1,0, als we deze niet onder de 1 krijgen, zal het aantal besmettingen per dag alleen toenemen.
- Van 6 – 18 oktober werden 311.188 personen getest in de GGD-teststraten, dit zijn ruim 30.000 personen meer dan in de week ervoor. De uitslag is bekend van 269.753 personen. Van deze groep testten 38.859 positief. Het **percentage positieve testen** steeg daarmee naar **14,4%**. (vorige week: 13,8).

3. OORDEEL (belangrijkste onderwerpen voor VWS)

Thema maximaal controleren

Sport:

- De nieuwe maatregelen in de sportsector zijn over het algemeen goed geland en worden goed opgevolgd. NOC*NSF heeft zijn protocollen hierop aangepast en heeft zijn bonden goed geïnformeerd. Er komen nog wel veel praktische vragen van bonden hoe e.e.a. in te regelen.
- Er is in de sportsector onduidelijkheid over de uitzondering die gemaakt is voor de cultuursector en de vraag waarom er niet één lijn getrokken is met de sportsector.
- In de topsport is onrust over het vrouwenvoetbal. Het besluit van het kabinet om de uitzondering van de BVO's in het betaalde voetbal uit te breiden naar eredivisieclubs van het vrouwenvoetbal, heeft geleid tot onbegrip binnen de sportsector. Men verwacht dat deze uitzondering nu ook komt voor de topcompetities in andere takken van sport.
- Ook opvallend veel besmettingen in het betaald voetbal.

Thema Zorg voor Kwetsbare Personen

Jeugd

- Afgelopen weekend trok GGZ Nederland (vz (10)(2e)) aan de bel over de mentale gezondheid van jongeren in coronatijd. Bij die groep kwamen de afgelopen periode meer stress- en depressieklachten voor. Volgens de ggz zijn er steeds meer aanwijzingen dat kinderen en jongeren lijden onder het stilvallen van sociale interacties. Door een lockdown hebben zij niet de veiligheid, vrijheid en experimenteerruimte die nodig is voor hun ontwikkeling. Ook de gezinsproblematiek is een aandachtspunt: omdat de jeugd meer geïsoleerd thuiszit, nemen de zorgen over huiselijk geweld en misbruik toe. De ggz is bang dat gevaarlijke situaties kunnen ontstaan door het gebrek aan contact met veilige volwassenen, zeker tijdens de lockdown. "De huidige gedeeltelijke lockdown brengt al risico's met zich mee. Een gehele lockdown zal veel schade aanrichten in de sociaal-emotionele ontwikkeling van deze doelgroep", zegt Geel. "Het is belangrijk dat we samen alles doen om mensen te helpen die signalen afgeven dat ze geestelijk in de knel komen."

LZ

- ACTIZ geeft aan: we komen in de knel met beschikbaar zorgpersoneel. Dit is te wijten aan een combinatie van factoren. Mensen worden zelf ziek (of in quarantaine), er is uitval ivm ziekte (anders dan corona) er is angst voor corona of door angst dat opnieuw verpleeghuizen besmet raken naast de vermoeidheid die er nog is vanuit de 1^e golf.

PG

- Om de risico's weg te nemen heeft het OMT-Z 24 aug jl. een verplichte stopregeling voor

de nertsenhouderij in Nederland na de pelsperiode in november van dit jaar (2020) geadviseerd. Het kabinet heeft de conclusies van het OMT-Z overgenomen en 28 augustus jl. aan de TK aangekondigd met spoed dit wetsvoorstel voor te bereiden waarmee de pelsdierhouderij in Nederland vóór de productiecycclus van 2021 wordt beëindigd.

- Dat besluit is onder regie van de minister van VWS in de besluitvormingsstructuur voor zoönosen genomen. Voor dit wetsvoorstel is minister van LNV in de lead, de minister van VWS is mede-ondertekenaar.
- De maatregel heeft spoed omdat ze voor het begin van de productiecycclus van de nertsen van 2021 moet ingaan.

IGJ

Algemeen beeld Verpleging & Verzorging en Gehandicaptenzorg

- Aantal besmettingen in V&V sector en GZ sector neemt toe. Niet alleen onder cliënten, maar ook onder personeel. Ten opzichte van de eerste golf is de landelijke spreiding veel groter.
- In het aantal meldingen (V&V) zien we een opvallende stijging ten opzichte van vorige week. De nadruk ligt deze week op zorgaanbieders die contact met ons opnemen om vragen te stellen over hoe zij veilige zorg kunnen leveren en aan de nieuwste voorschriften voldoen. Tegelijk melden zorgaanbieders coronabesmettingen/uitbraken waarbij mogelijk de kwaliteit van zorg in het geding is. In al deze gevallen nemen we contact op met de zorgaanbieder.

Beeld Jeugd

- Het ziekteverzuim onder jeugdhulpprofessionals neemt toe, vanwege besmetting en quarantaine maatregelen. Ook VNG geeft aan dat er sprake is van oplopend ziekteverzuim voor de jeugdhulp en bij de wijkteams.
- **Draagkracht personeel neemt af (sectorbreed)**
In vergelijking met voorjaar 2020 is de draagkracht van personeel minder. In de eerste Covid-19 golf was het nog 'schouder eronder', nu is het 'gaan we weer' (zuchtend) en 'hoe lang zal dit duren'? Medewerkers willen de schouder eronder zetten, maar zijn al (nog) moe. Daarentegen neemt de draaglast toe door de toenemende Covid-19 besmettingen. De werkdruk en emotionele belasting is hoog.
- **Eerste afmeldingen van cliënten in de thuiszorg (Verpleging en Verzorging)**
Vanuit regio Oost-Brabant ontvangt IGJ de eerste signalen dat een thuiszorgaanbieder weer afmeldingen krijgt van cliënten. Cliënten zijn bang voor besmettingen en geven aan nu geen zorg te willen. Zorgthuis NL herkent dit beeld.

Eerste signalen van overspannen zorgboeren (Gehandicaptenzorg)

- De Federatie Landbouw en Zorg (FLZ) krijgt voor het eerst signalen dat zorgboeren overspannen raken. Dit komt voort uit het feit dat zorgboeren de afgelopen maanden veel inspanningen hebben gedaan om de dagbehandeling open te houden.

Aangepaste quarantaineregels voor ambulancepersoneel (Eerstelijnsgezondheidszorg)

- Het ziekteverzuim onder het ambulancepersoneel is hoog, mede door het testbeleid en de quarantaineregels. Ambulancezorg Nederland heeft de quarantaineregels aangepast en voorgelegd aan het RIVM. Het betreffen uitzonderingen op bestaande regels: bijvoorbeeld ambulancepersoneel dat uit oranje gebied thuiskomt, kan indien er geen klachten zijn, bij ernstig tekort aan personeel toch ingezet worden. De nieuwe afspraken betreffen dus uitzonderingen die alleen van toepassing zijn wanneer de continuïteit van zorg onder druk komt te staan.

Overbelasting oudere mantelzorgers

- In de contacten met IGJ uiten patiëntenconsumentenorganisaties (PCO) hun zorgen over de oudere mantelzorger die vaak dag en nacht thuis zijn met hun partner met dementie.

Deze groep was al zwaar getroffen in de eerste golf. Nu ervaren ze dezelfde problemen: dagactiviteiten die nog niet of volledig zijn opgestart, de angst voor besmetting waardoor ze geen of heel beperkt andere mensen om zich heen hebben. Ookzheimercafés moeten weer dicht, waardoor mantelzorgers het contact met lotgenoten missen. Oudere mantelzorgers zijn/raken uitgeput en zoeken naar rust om elke dag te kunnen blijven functioneren als mantelzorger.

Thema Caribisch Nederland

ZICN

- Aantal positief geteste mensen totaal: Curaçao 751 (+7), Aruba 4334 (+12), Sint Maarten 756 (+3), Bonaire 131 St. Eustatius 14, Saba (5) **(20/10)**
- Terwijl de cijfers van Aruba en Bonaire een stabiele daling lieten zien, laat Curaçao een lichte stijging zien. Curaçao is voornemens het eiland verder open te stellen voor toerisme, waaronder mensen uit Florida;
- St Maarten heeft nog steeds weinig besmettingen, terwijl het aantal ziekenhuisopnames in de afgelopen dagen is gestegen van 3 naar 5. Het ziekenhuis op St Maarten is alert, met name omdat de testcapaciteit nog niet op orde is en de vrees is, dat het aantal besmettingen geen reëel beeld geeft van de werkelijke situatie;
- Alle IC's zijn nu vrij van Covid-patiënten. De huisarts van Bonaire, die al enige tijd op de IC in Curaçao lag, is vorige week helaas overleden.

Internationaal

- Wereldwijd blijft het aantal COVID-19 patiënten toenemen (cijfers ECDC): **(20/10)**
 - o Totaal aantal gevallen: 40 472 505 cases
 - o Totaal aantal sterfgevallen: 1 119 283 cases
- Ook in Europa (EU/EER + Verenigd Koninkrijk) stijgt het aantal gevallen; wel lijkt de (eerste) piek voorbij in veel Europese landen:
 - o Totaal aantal gevallen 5 039 783
 - o Totaal aantal sterfgevallen: 202 062

IZ

Europese Raad 15/16 oktober

- De Europese Raad heeft o.a. met elkaar gesproken over de **tweede golf in Europa**. Er zijn ervaringen uitgewisseld en er is besproken waar we Europese samenwerking en coördinatie een extra impuls kunnen geven. Hierbij staat het belang van onze burgers en bedrijven voorop.
- De op 13 oktober in de Raad Algemene Zaken aangenomen Raadsaanbeveling gecoördineerde aanpak COVID19 respons zijn verder bekrachtigd. Deze gaan o.a. over:
 - Maatregelen moeten vrije verkeer binnengrenzen niet verder beperken dan strikt noodzakelijk vanuit volksgezondheidsperspectief niet discriminerend zijn en proportioneel.
 - ECDC levert regionale, vergelijkbare en betrouwbare data.
 - De lidstaten kunnen deze data gebruiken bij onderbouwing nationale maatregelen zoals reisadviezen. Dat blijft een nationale competentie.
 - Afspraken over duidelijk, volledig, tijdig en transparant informeren maatregelen t.a.v. burgers en andere Lidstaten.
- Europese inzet voor komende periode is **verdere coördinatie**, op basis van de beste beschikbare wetenschappelijke kennis. Daarbij wordt gedacht aan:
 - quarantainevoorschriften;
 - grensoverschrijdend bron- en contactonderzoek;
 - teststrategieën, -methodes en wederzijdse erkenning van tests;

Hierover zal de komende periode verder worden gesproken.

- Ook heeft de Commissie een update gegeven van de vooraankoop, distributie en ontwikkeling van **vaccins**. Er is behoefte aan een robuust vergunnings- en monitoringsproces, aan de opbouw van vaccinatiecapaciteit in de EU, en aan eerlijke en **betaalbare toegang tot vaccins**. De Europese Raad moedigt ook **verdere samenwerking op mondiaal niveau** aan. Nederland steunt de EU vaccin strategie en speelt hierin een **belangrijke rol**

4. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- In de publiekscampagne 'Alleen samen krijgen we corona onder controle' wordt de urgentie van het gezamenlijk bestrijden van het coronavirus en de verschillende handelingsperspectieven onder de aandacht gebracht. Inmiddels zijn er deelcampagnes op het gebied van geestelijke gezondheid en verkeer. Veel informatie wordt gedeeld via factsheets en infographics. Deze worden ook (in aangepaste vorm) gedeeld op social media.
- Heel veel publieksinformatie is beschikbaar op www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Hier komt vanuit de één-overheidsgedachte informatie interdepartementaal bij elkaar met doelgroepgerichte communicatie. Hier staat ook (een link naar) veel informatie voor speciale doelgroepen zoals laaggeletterden, doven en slechthorenden, anderstaligen, mensen met een verstandelijke beperking, enzovoort.

5. OPSCHALING

VWS

DCC-VWS is afgeschaald

Het DCC – VWS is afgeschaald. Vanaf 14 september is de nieuwe programmadirectie COVID-19 (PDC-19) bij VWS van start gegaan. U zult van de nieuwe programmadirectie COVID-19 nog steeds de sitrap en omgevingsanalyse ontvangen. De sitraps krijgen wel een nieuwe naam: COVID-19 Actualiteiten Rapportage (CAR). Aanmelden en afmelden voor de rapportage kan via 012-@minvws.nl.

NCC

NCC is afgeschaald

NKC

NKC is opgeschaald

Deze week

BTC-19 (Beleidsteam COVID19) overleg op dinsdag **en donderdag**

Betrokken actoren

VWS, RIVM, NCC, departementen, GGD 'en, huisartsen, ziekenhuizen, koepels

